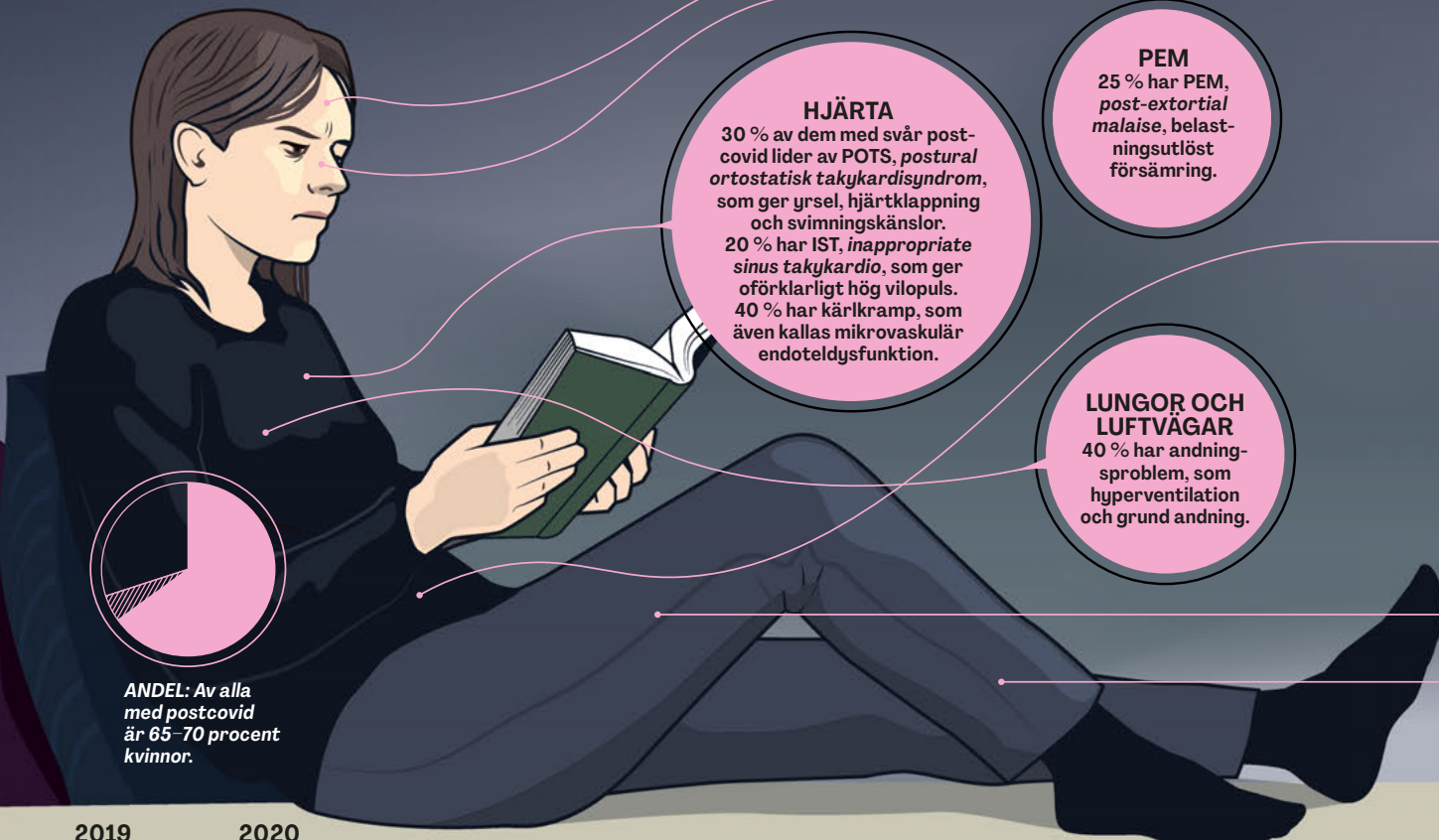

Så olika drabbar postcovid

Vid postcovid kan den drabbade ha flera olika symtom i olika hög grad och olika länge. Ett tiotal är vanliga, men över 200 symtom har rapporterats. De procentsatser som anges är ungefärliga och baseras dels på enskilda studier, dels på metastudier som omfattar många olika studier.

AV JOHAN JARNESTAD OCH LOTTA FREDHOLM

HJÄRTA
30 % av dem med svår post-covid lider av POTS, *postural ortostatisk takykardisyndrom*, som ger yrsel, hjärtklappning och svimningskänslor. 20 % har IST, *inappropriate sinus takykardi*, som ger oförklarligt hög vilopuls. 40 % har kärllkramp, som även kallas mikrovaskulär endotel dysfunktion.

PEM
25 % har PEM, *post-extortial malaise*, belastningsutlöst försämring.

LUNGOR OCH LUFTVÄGAR
40 % har andningsproblem, som hyperventilation och grund andning.

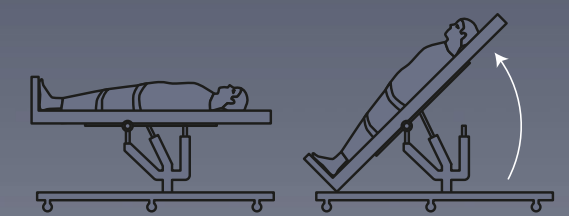
HJÄRNA
40 % har fatigue, extrem trötthet som inte går att vila bort. 25 % rapporterar minnesstörningar, sömnsvårigheter eller koncentrations-svårigheter.

NÄSA
80 % av dem som rapporterade lukt bortfall efter covid-19 hade fortsatt problem efter två år när deras förmåga mättes objektivt.

MAGE-TARM
30-50 % drabbas av IBS-liknande symtom, med diarré, smärta och uppblåsthet.

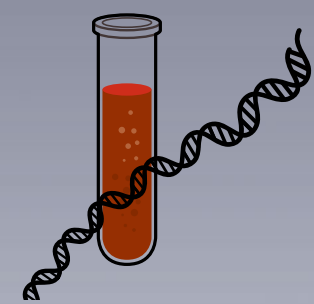
MUSKLER
Svaghet på grund av tunnare muskelfibrer och sänkt aktivitet hos mitokondrier, cellernas energifabriker.

KÄRL
I de minsta blodkärlen har mikroproppar påvisats. Även kärilstelhet förekommer.

POTS kan diagnostiseras med tilt-test

Läkarna reser tippbrädan med den liggande patienten till 70 grader, nästan stående. Om pulsen då ökar med 30 slag/minut eller mer, eller om patienten får en puls på över 120 slag/minut inom tio minuter, är det tecken på POTS – i kombination med symtom som svimning, yrsel, hjärtklappning eller illamående.

Gen ökar risken för postcovid

En genvariant ökar risken för postcovid med 60 procent. Den finns på kromosom sex, ovanför genen FOXP4 som styr utvecklingen av lungblåsor, alveoler, och vissa immunceller i lungan. Genvarianten styr mängden protein som FOXP4-genen bildar. I Europa har 6 procent riskvarianten, flest i Finland med 16 procent. Den hittades när arvs massa i blod från en miljon människor analyserades, vilket publicerades i *Nature Genetics* 2025.

Källor: American Journal of Medicine. 2025 Jun;138(6):1019-1028. Archives of Physical Medicine and Rehabilitation 2025;106: 1267-78. BMC Neurology 2025 Jun 14;25(1):250. Circulation: Arrhythmia and Electrophysiology. 2025;18:e013629. JAMA Network Open. 2025;8(9):e2533815. Journal of General Internal Medicine 40(9):2024-7. Journal of Cachexia, Sarcopenia and Muscle. 2025; 16:e70085. Journal of Medical Virology. 2025; 97:e70613. Science Reports. 2022. Jan 7;12(1):298.